

Број: 27.1-020-97/25

Датум, 12. јун 2025. године

На основу чл. 22. став 3. и 19 став 2. тачка 3) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18), Фискални савјет Републике Српске, на 19. редовној сједници одржаној 12. јуна 2025. године, након разматрања Консолидованог извјештаја о извршењу буџета Републике Српске за период 01.01-31.12.2024. године, даје сљедеће:

М И Ш Л Ћ Е Њ Е

**на Консолидовани извјештај о извршењу буџета Републике Српске за период
01.01 - 31.12.2024. године**

Законом о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18), утврђено је да Фискални савјет Републике Српске, између осталог, Народној скупштини Републике Српске доставља мишљење на Консолидоване извјештаје о извршењу буџета. С тим у вези, Влада Републике Српске доставила је на разматрање Фискалном савјету Републике Српске усвојен Консолидовани извјештај о извршењу буџета Републике Српске за период 01.01-31.12.2024. године.

Буџет Републике Српске за 2024. годину је усвојила Народна скупштина Републике Српске у децембру 2023. године. Током 2024. године, у извршењу буџета дошло је до промјена у структури и износу буџетских средстава и издатака, као и до промјене приоритета Владе који се финансирају из буџетских средстава. Сходно наведеном, а у циљу реализације обавеза које су проистекле из законских и подзаконских аката, у 2024. години приступило се изради Ребаланса буџета Републике Српске за 2024. годину, а исти је усвојен у новембру 2024. године.

Ребалансом буџета за 2024. годину укупан буџетски оквир, за општи фонд (01), је износио 5.810 милиона КМ, што је представљало повећање у односу на Буџет за 2024. годину у проценту од 1,31%, односно за 75 милиона КМ. Фискални савјет је био мишљења да је Ребалансом буџета планиран остварив буџетски оквир. Када се посматра остварење у односу на Ребаланс буџета за 2024. годину, извршење буџета Републике за период 01.01-31.12.2024. година се може оцијенити задовољавајућим.

На основу достављеног Консолидованог извјештаја о извршењу буџета Републике Српске за 2024. годину, евидентно је да су буџетски приходи остварени у износу од 4.747.750.720 КМ, што представља 100,41% укупно планираних буџетских прихода према

Ребалансу буџета за 2024. годину. У поређењу са претходном буџетском годином, реализација буџетских прихода у 2024. години је већа за 13,83%.

Порески приходи у 2024. години реализовани су у износу од 4.417.205.605 КМ или 100,33% у односу на Ребалансом планиран износ. Поредићи остварење пореских прихода у 2024. години са остварењем истих 2023. године, порески приходи су већи за 15,57%. У оквиру пореских прихода, већина основних категорија је забиљежила реализацију приближну износима планираним Ребалансом. Приходи од пореза на доходак и добит реализовани су у висини 99,38%, а приходи по основу пореза на имовину у висини од 98,94% од Ребалансом планираних износа. С друге стране, веће остварење у односу на Ребалансом планиране износе је забиљежено код прихода по основу доприноса за социјално осигурање за 0,70% и прихода од индиректних пореза прикупљених преко УИО за 0,42%.

У периоду 01.01-31.12.2024. године приходи од индиректних пореза прикупљени преко УИО, остварени су у укупном износу од 2.097.170.976 КМ, што представља 100,42% у односу на Ребалансом буџета планиран износ. Поредићи остварење прихода од индиректних пореза прикупљених преко УИО у 2024. години са остварењем 2023. године, исти су већи за 15,26%. Главни допринос наведеном расту прихода од индиректних пореза долази од повећања потрошње домаћинства, која је подстакнута растом номиналних плата. На повећање прихода од индиректних пореза утицало је и задржавање цијена на високом нивоу, уз раст цијена у услужном сектору. Имајући у виду високо учешће прихода од индиректних пореза прикупљених преко УИО у структури буџетских прихода (44,17%), а посљедично и значајан утицај на извршење буџета, неопходно је посебну пажњу посветити планирању, остварењу и расподјели прихода од индиректних пореза. С тим у вези, веће остварење индиректних пореза у односу на план посљедично је имало за резултат веће остварење укупних буџетских прихода у 2024. години.

Непорески приходи у 2024. години реализовани су у износу од 323.621.441 КМ или 101,39% у односу на Ребалансом планирани износ. На веће остварење укупних непореских прихода утицала је већа реализација на позицији прихода од финансијске и нефинансијске имовине и позитивних курсних разлика за 4,76%. У оквиру наведене збирне категорије непореских прихода, веће остварење у односу на планирани износ забиљежили су приходи од дивиденде, учешћа у капиталу и сл. права, и то за 10,12%. Иако је у 2024. години приход од дивиденде, учешћа у капиталу и сл. права остварио веће остварење од планираног износа по Ребалансу, остварење наведене категорије прихода је ниже за 22,85% у односу на 2023. годину. Наведено указује на недовољан допринос јавних предузећа у провођењу фискалне консолидације јавних финансија, те се истиче потреба за убрзаним провођењем реформи и активности на унапређењу њихове ефикасности прије свега рационалним и одговорним управљањем средствима. У оквиру непореских прихода, у 2024. години евидентирано је веће извршење на свим збирним позицијама, при чему је реализација у односу на Ребаланс на позицији накнада, такси и прихода од пружања јавних услуга већа за 0,98%, те прихода од новчаних казни за 0,61%. Ако се упореди остварење непореских прихода са остварењем истих у 2023. години, реализација у 2024. години је нижа за 6,24%. Поред наведеног, на позицији трансфера између или унутар јединица власти реализовано је за 5,39% више од планираног износа према Ребалансу. Примици за нефинансијску имовину су остварени у висини 97,34% у односу на Ребалансом планиран износ, односно за 1,19 милиона КМ мање.

На основу Консолидованог извјештаја о извршењу Буџета за период 01.01-31.12.2024. године буџетски расходи су остварени у износу од 4.717.917.498 КМ, што представља извршење за 0,13% више од укупно планираних расхода на основу Ребаланса буџета за

2024. годину. Веће остварење расхода у 2024. годину за 6,09 милиона КМ у односу на Ребалансом планиран износ одраз је веће реализације текућих расхода, при чему је значајнији раст забиљежен на позицији расхода финансирања и то за 13,64%. Поред повећања расхода за финансирање, повећани су и расходи за субвенције за 1,49 милиона КМ, односно за 0,61% у односу на Ребалансом планиран износ. Расходи по основу коришћења роба и услуга за 2024. годину износе 211.656.843 КМ, што представља 98,72% у односу на Ребалансом буџета предвиђена средства за ове намјене. Ниже остварење у односу на Ребалансом планиран износ је евидентирано на ставци дознака на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике за 0,82% и грантова за 4,28%, као и на ставци расхода за лична примања за 0,72%.

У извјештајном периоду евидентна је нижа реализација издатака за нефинансијску имовину, односно исти су реализовани 93,85% у односу на планиран износ Ребалансом буџета. Такође, када се пореди остварење издатака за нефинансијску имовину у 2024. години у односу на остварење у 2023. години, исти су нижи за 13,21%.

Извршење буџета Републике Српске за 2024. годину има за резултат буџетски дефицит у износу од 84.179.162 КМ. Остварени буџетски дефицит је мањи за 21% у односу на Ребалансом планирани износ, а што је резултат нешто веће реализације буџетских прихода у односу на извршење расхода, те смањења издатака за нефинансијску имовину. Исказани буџетски дефицит представља разлику бруто буџетског дефицита у износу од 29.833.222 КМ и нето издатака за нефинансијску имовину који су исказани у негативном износу од 114.012.384 КМ. Износ претходно наведеног буџетског дефицита, који представља буџетски резултат буџета у ужем смислу ријечи, неопходно је увећати за износ расхода обрачунског карактера у износу од 5.212.122 КМ, тако да остварени дефицит на општем фонду (01) износи 89.391.284 КМ. Током 2024. године дошло је до одређене стабилизације привредне активности, при чему су остварене ниске, али позитивне стопе привредног раста, што се одразило на реализацију основних буџетских категорија. Смањење висине оствареног буџетског дефицита у односу на Ребалансом планиран износ, као и смањење у односу на претходну фискалну годину, је значајно са становишта провођења фискалне консолидације и очувања стабилности јавних финансија.

На фонду (02) који је укључен у буџет, укупно остварени приходи и примици за нефинансијску имовину износе 201.016.145 КМ, а укупно остварени расходи и издаци за нефинансијску имовину 199.588.709 КМ. Као резултат наведеног, на фонду (02), остварен је суфицит у 2024. години у износу од 1.427.436 КМ. Износ исказаног суфицита треба умањити за износ од 166.193 КМ укалкулисаних обавеза евидентираних на контима расхода обрачунског карактера, тако да остварени суфицит износи 1.261.243 КМ.

Иако је фонд (02) укључен у буџет, и даље постоји ризик од настанка непланираног дефицита код осталих фондова који нису обухваћени буџетом. На фонду (05) у 2024. години остварен је значајан ниво дефицита у износу од 115.719.170 КМ, што представља потенцијални ризик за фискалну стабилност. У том контексту, Фискални савјет оцјењује да је укључивање рачуноводствених фондова од (03) до (05) у оквир буџета кључни предуслов за реалније буџетско планирање и ефикасније управљање јавним финансијама у наредним фискалним годинама. Таква пракса би допринијела већој транспарентности, смањењу фискалних ризика и јачању укупне буџетске дисциплине.

Када се остварени дефицит на фонду (01) коригује за остварене резултате на осталим фондовима (фондови 02-05), са укључивањем обрачунских расхода, добије се укупан текући дефицит корисника буџета Републике у висини од 198.216.575 КМ.

Уколико се узме у обзир остварени суфицит буџетских корисника који посједују властите рачуне и послују изван главне књиге трезора у износу од 1.404.100 КМ, те корекција текућег дефицита усљед консолидације у износу од 547.999 КМ, укупно консолидовани буџетски дефицит износи 197.360.474 КМ. Даљом анализом свих учесника буџетског система Републике Српске утврђено је да је 38 јединица локалне самоуправе остварило буџетски дефицит у износу од 69.151.704 КМ, док је 26 јединица локалне самоуправе остварило суфицит у износу од 26.133.487 КМ. Од фондова социјалне заштите, у 2024. години дефицит као буџетски резултат остварио је само Фонд здравственог осигурања Републике Српске у укупном износу од 59.779.711 КМ, док су преостала три фонда исказала суфицит у износу од 19.066.311 КМ. У коначници посматрано, када се дефициту буџета Републике додају остварени дефицити јединица локалне самоуправе и дефицит фонда социјалне заштите, укључујући и корекције међусобних трансакција између свих учесника у износу од 3.315.867 КМ, укупан дефицит буџетског система Републике Српске за период 01.01-31.12.2024. година износи 322.976.022 КМ, што чини 1,89% оствареног БДП-а у 2024. години. Наведено указује да је ниво буџетског дефицита у 2024. години у складу са прописаним фискалним правилима дефинисаним Законом о фискалној одговорности у Републици Српској. Смањење дефицита у 2024. години у односу на претходну фискалну годину представља позитиван сигнал у погледу фискалне консолидације и побољшања буџетске дисциплине. Према важећем Програму фискалне консолидације за период 2024–2026. година, за 2024. годину пројектован је дефицит на нивоу сектора опште владе у износу од 261,6 милиона КМ, што представља 1,58% БДП-а. Међутим, према расположивим подацима о извршењу буџета, остварени укупан дефицит буџетског система Републике Српске у 2024. години је виши од пројектованог. Виши дефицит буџетског система Републике Српске у односу на ниво планиран Програмом фискалне консолидације узрокован је дефицитом јединица локалне самоуправе и Фонда здравственог осигурања Републике Српске. Иако дефицит и даље постоји, тренд његовог смањења указује на напоре да се јавна потрошња усклади са реалним приливима и ограничи ослањање на додатно задуживање. Остварени резултати могу се приписати побољшаној контроли расхода, већој ефикасности у наплати јавних прихода, као и пажљивијем приступу у буџетском планирању. Ипак, упркос повољним кретањима, неопходно је наставити са провођењем структурних фискалних мјера које ће обезбиједити дугорочну одрживост јавних финансија и ојачати отпорност на потенцијалне фискалне шокове, како спољне, тако и унутрашње.

Укупан суфицит јединица локалне самоуправе и фондова социјалне заштите износи 45.199.798 КМ, тако да укупан нето књиговодствени буџетски биланс исказан у виду дефицита износи 277.776.224 КМ или 1,62% БДП-а.

Нето финансирање на фонду (01) за период 01.01-31.12.2024. године је позитивно и износи 245.157.542 КМ. Ребалансом буџета за 2024. годину планирано је позитивно нето финансирање у износу од 106.561.300 КМ. Веће остварење нето финансирања примарно је резултат већег прилива средстава по основу задуживања од Ребалансом планираног.

Анализа нето задужења за 2024. годину показује да су примици од задужења већи за 9,37% у односу на Ребалансом планиран износ, док су издаци за отплату дугова за 0,58% мањи у односу на планиране Ребалансом буџета за 2024. годину.

У складу са Законом о фискалној одговорности, под општим фискалним правилима се подразумевају правило о дугу и правило консолидованог буџетског дефицита. Прво правило лимитира јавни дуг Републике на начин да исти на крају фискалне године не може

бити виши од 55% оствареног БДП-а у тој години, а друго правило, одређује да консолидовани буџетски дефицит на крају фискалне године не може бити виши од 3% оствареног БДП-а у тој години. Утврђено је да је на дан 31.12.2024. године јавни дуг који подлијеже законском ограничењу као проценат БДП-а у 2024. години износио 33,52%, што је у складу са прописаним фискалним правилом дефинисаним Законом о фискалној одговорности у Републици Српској.

Иако су у 2024. години консолидовани буџетски дефицит и јавни дуг остали у оквирима прописаним важећим фискалним правилима, Фискални савјет сматра да је неопходно наставити са јачањем буџетске дисциплине и одговорности, те наставити са провођењем мјера фискалне консолидације, у складу са Програмом фискалне консолидације. Посебно је важно да се у наредном периоду очува тренутни ниво фискалне стабилности у условима потенцијалних макроекономских и финансијских изазова. Фискални савјет препоручује да се, у годинама када се остварују приходи изнад планираних, вишкови не користе за повећање текуће потрошње, већ за отплату дуга, будући да у наредној години доспијева дуг по емитованим обвезницама на Лондонској берзи, као и за стварање фискалних резерви, како би се повећала отпорност јавних финансија на будуће шокове. Такође, потребно је наставити са унапређењем структуре јавне потрошње, с фокусом на инвестиције које подржавају привредни раст, као и са динамичнијим провођењем реформи које доприносе дугорочној фискалној одрживости.

Саставни дио Консолидованог извјештаја о извршењу буџета Републике Српске за 2024. годину је и План за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода приказан у табели 6-4. Укупно неизмирене обавезе пренесене из претходног периода Републике износе 8.325.400 КМ са сљедећом структуром:

1. Министарство рада и борачко инвалидске заштите	3.000.000 КМ
2. Министарство трговине и туризма	2.300.000 КМ
3. Издаци по основу поврата јавних прихода	2.000.000 КМ
4. Основне школе – обавезе према Топлани	836.000 КМ
5. Пореска управа Републике Српске – трошкови инвестиционог одржавања пословног простора	77.100 КМ
6. Републичка управа за инспекцијске послове	31.300 КМ
7. Окружно јавно тужилаштво Источно Сарајево	78.000 КМ
8. Завод за стоматологију	3.000 КМ.

Приједлогом мјера за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода предвиђено је измирење истих на начин да су у Буџету за 2025. годину планирана средства за измирење укупног износа неизмирених обавеза пренесених из претходног периода.

Предложене мјере за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода оцјењују се реалним и проводивим на начин како је предвиђено Планом. Став Фискалног савјета Републике Српске је да је изузетно значајно да се укупан износ неизмирених обавеза пренесених из претходног периода измири у текућој години, уштедама на страни расхода и повећањем прихода.

**ПРЕДСЈЕДНИК
ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА**

Проф. др Миленко Крајишник, с.р.